

Michael
Heinrich
Weninger

interview

**'Došlo je vrijeme za
pomirenje Katoličke
Crkve i masona'**

Razgovarala TAMARA BORIĆ Fotografije SAŠA ZINAJA/NFOTO

Michael Heinrich Weninger, teolog, bivši austrijski diplomat, sada katolički svećenik, u knjizi "Loža i oltar" (Fraktura) koju je predstavio prošlog četvrtka u Zagrebu, piše o nedovoljno poznatoj i dramatičnoj povijesti odnosa slobodnog zidarstva i Katoličke crkve. Knjiga je oštra osuda neznanja i predrasuda, ali i apologija tolerancije i razumijevanja.

NACIONAL: Zašto vam je zanimljiv odnos Katoličke crkve i slobodnih zidara, odnosno masona?

Taj odnos traje jako dugo, stoljećima i doživio je uspone i padove. Unatoč uvriježenom mišljenju da je taj odnos uglavnom negativan, to nikako nije istina. U 18. i početkom 19. stoljeća tisuće katoličkih svećenika, biskupa, župnika, čak i nadbiskupa, bili su masoni, velik broj njih su i osnivači masonski loža, a u 18. stoljeću postojala je loža u Vatikanu za koju su svi znali.

Međutim, kroz povijest je isto tako bilo i mnogo konflikata i njihov uzrok su bili problemi s obje strane. Katolička crkva uvijek je imala problem s tajnošću masonskih organizacija.

NACIONAL: To je, vjerujem, razlog zbog kojeg i "obični" ljudi masone promatraju u negativnom kontekstu, jer čemu tajnovitost? Odmah se nekako pomisli da, ako je tajno, nije dobro.

Slažem se, ljudi žele znati. Što rade, zašto se sastaju, kakvi su im rituali. A ako to ne znamo, onda želimo znati. Tajna je, dakle, bila jedan od uzroka sukoba. A što je tajna nego ljubav, davanje i primanje ljubavi od Boga ili čovjeka. Drugi je razlog sukoba prisega, zato što se prisega smatra religijskim činom, nečim što je u rukama Crkve, jer se prisega radila s rukom na Bibliji. To je religijska ceremonija. Uz to, postojale su razlike u shvaćanju ljudskog bića, čovjeka. Mnogo puta Katolička crkva je masonske organizacije smatrala pseudo-crkvenima i onima koje su joj se suprotstavljale.

NACIONAL: U isto vrijeme, članovima masonskih loža bilo je zabranjeno razgovarati o politici i vjeri.

Tako je, ali ne o politici i vjeri općenito već o političkim strankama, primjerice, i religijama, zato što su članovi bili pripadnici različitih stranaka i religija, pa bi razgovor o razlikama samo podjario međusobne sukobe.

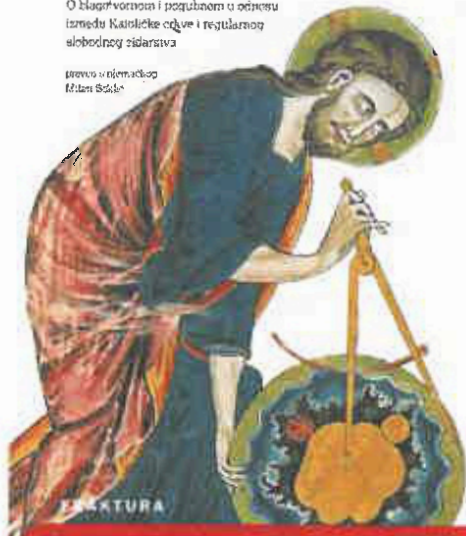
Da se vratim na uzroke sukoba, moramo znati da postoje razlike među masonima, to je velika obitelj i kao u svim velikim obiteljima ima mnogo članova, pa i onih koji se smatraju "crnim ovcima". Postoji puno masonskih organizacija, a neke

Michael Heinrich Weninger

Loža i oltar

O blagovornom i pozivnom u odnosu između Katoličke crkve i regularnog slobodnog zidarstva

prema u izmislila Milan Šušter

'TAJNA JE jedan od uzroka sukoba Crkve i masona. Drugi je prisega zato što se prisega smatra religijskim činom. S druge strane, Crkva je smatrala da su joj se masoni suprotstavljali'

od njih su i ateističke ili agnostičke te se čak otvoreno svadaju s Crkvom, one su antireligijske i antikršćanske. Stoga Crkva, naravno, ne želi odnos s nekim tko se protivi onome što ona zastupa. Takve su masonske organizacije u manjini, ali postoje.

Neke od njih nastale su u osvit Francuske revolucije, ali ideja revolucije nije bila masonska iako su masoni u to vrijeme imali mnoge prosvjetiteljske ideje. Stoga je Crkva patila, ali i masoni. Zna te za giljotinu, naravno. Tko je izumio giljotinu? Mason, liječnik i filozof Joseph-Ignace Guillotin, zato što je vidio smaknuća mnogih koji su patili jer to nije bilo izvedeno dovoljno humano. Stoga

je, kao mason, izumio giljotinu koja je trebala biti humanije sredstvo egzekucije u to vrijeme.

Moram, kad je povijest odnosa u pitanju, spomenuti strašne događaje tijekom ujedinjenja Italije u 19. stoljeću. Tad su mnogi pripadnici pokreta Risorgimento - koji su tvrdili da su masoni a zapravo su bili pseudomasoni jer masoni u svojem temelju ne rade zlo već žele svojim znanjem i vještinama pomoći razvoju čovječanstva, a osim toga masoni ne smiju ulaziti u ratove - napravili nevjerojatne zločine prema svojim protivnicima na sjeveru, na jugu, u okolnim zemljama Europe. Nakon ujedinjenja u sredini ujedinjene Italije ostala je Papinska Država. Ona nije imala vojsku, nije se mogla braniti, a pripadnici Risorgimenta tada su u Papinskoj Državi izvršili strašne zločine - poubijali svećenike, kralji, silovali redovnice, strašne zločine, a papa nije mogao ništa. Jedino oružje koje je imao protiv njih jest ekskomunikacija masona iz Katoličke crkve. Nije mogao birati koje će masone ekskomunicirati, svi su bili izbačeni. To je važan događaj za razumijevanje odnosa Crkve i masona.

NACIONAL: Zanimljivo je da je velika većina masonskih loža zapravo prilično religiozna, čak su i zakletve slične religijskima, a u isto vrijeme Crkva im zbog tajnovitosti naprosto ne vjeruje. Zašto se, prema vašemu mišljenju, nije jednostavno reklo da su religijska organizacija? Bi li se tako izbjegli sukobi?

Možda, ali nisu sve lože bile katoličke. U 18. stoljeću počelo se razvijati moderno slobodno zidarstvo, 1771. osnivanjem Velike lože Engleske. Zanimljivo, ustavi modernih masonskih loža vrlo su jasni oko pitanja religije. Mason mora biti religiozan, mora biti vjernik, jer inače ne bi mogao shvatiti smisao, osnovu čovječanstva i svijeta. Međutim, nisu svi bili katolici, štoviše katolici su bili manjina, bilo je mnogo pripadnika različitih kršćanskih konfesija. Zbog takve situacije, kao što sam rekao, nisu mogli govoriti o vjerama da ne povećaju razlike i da ne pogoršaju odnose između sebe. Ali razgovarali su o politici, religiji, društvu, kako ga učiniti boljim. To se događa i danas, svi oni prakticiraju svoju vjeru, ali u ložama se o tome ne razgovara. Lože su tada bile vrlo privlačne baš iz tih razloga, članovi su mogli razgovarati, a u isto vrijeme ostati braća i ljudska bića.

NACIONAL: Katolički ste svećenik, ali jeste li mason? Može li se to uopće nekoga tako pitati?

Može, i nisam. Ali moram uzvratiti pitanjem "što je danas mason?". Svatko može reći da je mason i može pronaći ložu u koju će se učlaniti.

MICHAEL HEINRICH WENINGER, teolog i katolički svećenik, u knjizi 'Loža i oltar' koju je predstavio prošlog četvrtka u Zagrebu, piše o nedovoljno poznatoj i dramatičnoj povijesti odnosa slobodnog zidarstva i Katoličke Crkve. Knjiga je osuda neznanja i predrasuda koje još uvijek postoje

Mnogi katolici su mi rekli da su im svećenici uskratili sakramente kad su rekli da su masoni, ili su im zabranili katolički pogreb, ili dolazak na misu. Naravno da ih je to uzrujalo i da to nisu mogli ni željeti prihvatiti. S druge strane, saznao sam da postoji mnogo nerazumijevanja i predrasuda u Crkvi o tome što je slobodno zidarstvo. Postoji nevjerojatno velik nedostatak informacija, ali i znanja o toj temi. A nerazumijevanje je, kao što je poznato, jedan od osnovnih izvora sukoba.

Stoga ja kao katolički svećenik želim, gotovo pa mi je misija, pomiriti dvije sukobljene strane, pokušati dijalogom ispuniti tu prazninu između dviju strana. Pomirenje je najvažnije, potrebno je dobiti i tražiti pravu informaciju, spojiti ljude, povezati ih, ne bismo li shvatili da Katolička crkva i masoni ne trebaju biti neprijateljski raspoloženi jedni prema drugima, za to zaista nema razloga.

NACIONAL: Jeste li imali uspjeha u tome?

Imao sam puno uspjeha, ali je dalek put pred nama. Ponosan sam na to što je veliki broj biskupa, čak i kardinala, počelo gledati na drugačiji način ljude masona. Otvoreniji su, razmišljaju na posve drugačiji način o ovome, pa je sada sve više primjera kad se masonima dozvoljavaju sakramenti, primljeni su u župne aktivnosti. Stvari su se pomaknule smjesta, zaista je to dobro vidjeti. Uspjeh je vidjeti smanjivanje jaza između dviju strana, sve je manje nerazumijevanja i nedostatka znanja.

NACIONAL: Kako se osjećate zbog toga?

Dobro, motiviran sam nastaviti s poslom. Budući da već godinama potičem, naglašavam dijalog, poznaju me i masoni i Katolička crkva, vjeruju mi, pitaju me, komuniciraju sa mnom, zovu me na sastanke, konferencije, seminare, predavanja. Mnogo je posla, a još i pišem puno o donosima između masona i Katoličke crkve. Ove godine bit će objavljene još dvije moje knjige o ovoj tematici i time ću završiti trilogiju koja je započela knjigom "Loža i oltar", u njoj pišem o fenomenologiji i povijesti odnosa. Druga knjiga trilogije opisuje razdoblje od kraja Velikog rata do Drugog vatikanskog koncila, koji je trajao od 1962. do 1965., jer u to je vrijeme bilo mnogo pokušaja pomirenja. To je gotovo pa kriminalistički roman. Zaključno, u trećoj knjizi "Od tame do svjetla" pišem o konačnom pomirenju Katoličke crkve i masona. Inače, jedan od glavnih aktera u uspostavljanju boljih odnosa Crkve i masona bio je hrvatski kardinal Franjo Šeper sredinom 20. stoljeća.

NACIONAL: Kako biste opisali odnose Katoličke crkve i masona u ovom trenutku?

Kao što sam rekao, niti su masoni svi jednaki niti je Crkva homogena kad je članstvo u pitanju. Obje su organizacije zapravo velike obitelji s mnogo različitih članova. Još je uvijek dosta svećenika, biskupa, kardinala koji su jako konzervativni, tradicionalni, puni predrasuda, čak i mržnje, a postoje i neki koji su širokih pogleda na svijet, puni razumijevanja, spremni na dijalog i na promjene.

NACIONAL: Kako na ovaj odnos gleda papa Franjo?

Nije komentirao odnos Katoličke crkve i masona, ali nikad nije ni išta negativno rekao o toj temi.

Michael Heinrich Weninger zaredio se nakon što je postao udovac

NACIONAL: Vidite li ga kao otvorenog za to?

Itakako, papa Franjo je zaista poseban. Ali svaki je papa prije njega imao neku svoju istaknutu osobinu koja ga je izdvajala od drugih. Kad je Ivan XXIII. proglašen papom, mnogi su pomislili da će biti jednostavan i uskogrudan, ali je bio iznimno inteligentan, on je bio taj koji je inicirao taj važan Drugi vatikanski koncil. Zatim, papa Pavle VI., izniman intelektualac. Kad je iz Milana kao kardinal došao u Vatikan za papu, sa sobom je ponio 14 velikih kutija punih knjiga. Nažalost, bio je uvijek podcijenjen, a primjerice upravo je on uspio završiti Drugi koncil, a to nije bilo lako. Papa Ivan Pavao I., nasmijani papa koji je bio na tome mjestu samo 33 dana i nakon njega dolazi Ivan Pavao II., on je bio pravi političar. Papa Benedikt XVI. još uvijek je jedan od najcjenjenijih teologa 20. i 21. stoljeća, mnoge njegove knjige danas su fokalne točke kad je teologija u pitanju. I konačno, papa Franjo, on je pastor, narodski papa, brine o potrebitima, marginalnim društvenim skupinama, siromašnima. Dakle, svi ti pape donijeli su neku vedrinu, drago mi je što sam katolik i što sam katolički svećenik.

NACIONAL: Kako se masonstvo promijenilo i kako te promjene mogu pomoći pomirenju s Crkvom?

Kroz povijest smo vidjeli različite masonske organizacije, s različitim ritualima, razredima, neke su lože osnovane, neke su nestale, neke su se transformirale. Danas postoji mnogo loža, vrlo različitih, najveća je engleska, postoje kršćanske, islamske, židovske. Sve te lože su, ono što je važno, religijske. Da

'JA KAO KATOLIČKI SVEĆENIK želim, gotovo mi je to misija, pomiriti sukobljene strane, pokušati kroz dijalog ispuniti tu prazninu između dviju strana. Pomirenje je najvažnije'

nisu, ne bi mogle biti sposobne stvoriti arhitekturu svemira, kako masoni opisuju svoje zadaće. Za katolike, najvažnije je Presveto Trojstvo, za muslimane je to Allah i slično.

Moramo tu spomenuti još nešto što je zajedničko svim masonskim organizacijama - snažna potreba za napretkom društva. Da bi netko bio slobodni zidar ili mason, mora biti "slobodan čovjek na dobrom glasu", slobodan u smislu da ne može biti pod utjecajem loših elemenata, kao što su alkohol, droga i slični poroci, ne smije biti povezan uz kriminalne ili druge negativne utjecaje. Masoni su, dakle, u osnovi dobri ljudi, a pokušavaju svojim radom biti još bolji i pomoći zajednici. Ne vidim stoga razlog da bi masoni bili u konfliktu s Katoličkom crkvom. Nažalost, neki svećenici kao što sam rekao, ne žele to shvatiti, najviše zbog predrasuda koje su ukorijenjene.

NACIONAL: Zanimljivo je, pišete u knjizi, unatoč čvrstom uvjerenju mnogih u Katoličkoj crkvi, nigdje ne piše da se masonima treba zabraniti išta od katoličkih običaja, ali Crkva i dalje to radi.

Zakon Katoličke crkve - Kodeks kanonskoga prava - koji je stupio na snagu 27. studenoga 1983. više ni slovom ne spominje ekskomunikaciju masona iz Crkve ili išta slično. Dan prije stupanja tog zakona na snagu, 26. studenoga 1983., kardinal za nauk vjere izdao je antimasonsku deklaraciju, ali u njoj isto tako ne spominje ekskomunikaciju, ali podcrtava da svaki vjernik koji uđe u masonsku ložu time ulazi u veliki grijeh. A svaki katolik koji je u grijehu mora svećenika tražiti odriješene grijeha, oprost. Naravno, svatko tko živi u grijehu ne može pristupiti sakramentima i tako dalje.

Unatoč tom možda neugodnom ili negativnom dokumentu, kao što reko, kanonsko pravo nigdje ne spominje ikakve kazne za katolike koji su članovi masonskih loža.

NACIONAL: Postoje li u ovom trenutku svećenici, biskupi, nadbiskupi, koji su i članovi masonskih loža?

Postoje, mnogi od njih u različitim zemljama.

NACIONAL: Tijekom istraživanja, što vas je iznenadilo ili šokiralo, što ste naučili?

Ništa me ne može šokirati. Naučio sam nekoliko stvari. Prvo, da je slobodno zidarstvo raznoliko, heterogeno, velika obitelj s različitim članovima. Drugo, ono što se dogodilo u prošlosti ne može se prosuđivati znanjem koje imamo danas. Treće, potpuno je iracionalno transportirati povijesne predrasude i nesporazume, nerazumijevanja, na današnje vrijeme i učiniti ih ključnim razlogom za osuđivanje druge strane. Svi učeni ljudi, a to su naravno i oni koji poznaju vjeru - pripadnici Katoličke crkve, ali i pripadnici masonskih loža - moraju surađivati za boljitak svijeta.

NACIONAL: U Hrvatskoj je prije pet godina glavni državni odvjetnik podnio ostavku zato što su mediji, točnije Nacional, otkrili da je pripadnik masonske lože.

Nisam to znao, ali to je samo još jedan od primjera negativnog razmišljanja o masonstvu. To se događa iz neznanja, nedostatka informacija. Unatoč svemu, vidim lijepu budućnost u odnosu Katoličke crkve i masona.